

REFERAT Udsatterådet d. 20-06-2025

Mødedato Fredag d. 20. juni 2025 kl. 12:00

Mødested Café Paraplyen, Nørregade 77, 5000 Odense

Mødedeltagere Annette Blynel, F (Fravær), Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde) (Fravær), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær) (Fravær), Carsten Sørensen, O, Mette Bossen Linnet, V (Fravær), Sabrina Bech Bartholin, O (Fravær), Rasmus Bøgh Christiansen (Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A (Fravær), Jacob Blaase Ludvigsen (Kommunernes gadesygeplejersker), Kristina Louise Bliksted (Social Sundhed), Rasmus Lyager (Ungdommens Røde Kors), Malina Juhoklee Kejlow Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation) (Fravær), Susanne Mathiesen (Headspace) (Fravær), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte) (Fravær), Michael Aagaard Seeberg, KFUM

Indholdsfortegnelse

Gensidig orientering.....	3
Forslag til Psykiatriplan 2026-2032 i høring.....	4
Mødekalender 2025.....	8
Eventuelt.....	9
Byvandring med Gadens Stemmer.....	10

Punkt 1: Gensidig orientering

Beslutning i Udsatterrådet den 20-06-2025

Drøftet.

Fraværende Annette Blynel, F, Sabrina Bech Bartholin, O, Malina Juhoklee Kejlow Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation), Simon Sharif Chowdhury, A, Mette Bossen Linnet, V, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær)

Punkt 2: Forslag til Psykiatriplan 2026-2032 i høring

24/17782

Resumé

Regionsrådet har sendt forslag til Psykiatriplan 2026-2032 i offentlig høring. Med forslag til Psykiatriplan 2026-2032 anbefaler Region Syddanmark 39 indsatser, som skal sikre en bedre psykiatri og mental sundhed i Syddanmark. De anbefalede indsatser skal sikre, at regionen når målene og de aftalte elementer i 10-årsplanen og samtidig gør det på en måde, der adresserer de særlige forhold og udfordringer i Region Syddanmark.

Udsatterådets medlemmer har fået høringsmaterialet til forslag til Psykiatriplan 2026-2032 tilsendt og får på mødet en kort gennemgang af forslaget med mulighed for at spørge ind til forslaget og drøfte det.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har sendt forslag til Psykiatriplan 2026-2032 i offentlig høring.

Med forslag til Psykiatriplan 2026-2032 anbefaler Region Syddanmark 39 indsatser, som skal sikre en bedre psykiatri og mental sundhed i Syddanmark. De anbefalede indsatser skal sikre, at regionen når målene og de aftalte elementer i de i folketingsindgåede aftaler fra 2022 og 2023 om henholdsvis 10-årsplan for psykiatri og mental sundhed, samt En bedre psykiatri, og samtidig gør det på en måde, der adresserer de særlige forhold og udfordringer i Region Syddanmark.

Forslag til Psykiatriplan 2026-2032 står på skuldrene af de mange vigtige og vellykkede indsatser fra Psykiatriplan 2020-2024 og skal samtidig sikre en gennemførelse af den nationale politiske aftale om 10-årsplan for psykiatrien og aftalens ambitiøse målsætninger for udviklingen af psykiatrien. Den nye plan er en "implementeringsplan", der skaber sammenhæng mellem de nationale initiativer og de regionale initiativer. Og en plan, der forholder sig til forudsætningerne for at skabe denne sammenhæng.

Lidt om rammerne for psykiatriplanen

Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til 10-årsplan, den politiske aftale om 10-årsplanen og den nyligt aftalte sundhedsreform udgør centrale rammer for den nye psykiatriplan.

Sundhedsstyrelsens Fagligt oplæg til 10-årsplan slår fast, at den mentale sundhed er faldende i Danmark. Udviklingen kræver national handling, så der i fremtiden er færre borgere, som får brug for hjælp i den regionale behandlingspsykiatri, og at det er de rigtige patienter, der henvises til psykiatrien. Målet er, at mennesker med psykiske lidelser i Danmark skal leve bedre og længere liv, blive inkluderet og accepteret i samfundet og modtage indsatser, der måler sig med de bedste i verden med respekt for den enkeltes ønsker og valg.

Det kræver flere forebyggende og tidlige indsatser i kommunerne og i det nære sundhedsvæsen i øvrigt, samt et tæt samarbejde med kommunerne og almen praksis om opgaverne. Det er fokusområder, der går igen i den nationale politiske aftale om 10-årsplanen og dens målsætninger, og kan genfindes i vedlagte udkast til psykiatriplan.

Samlet set vil psykiatrien i 2030 være løftet med 4,3 mia. kr. siden 2019. En betydelig del af disse midler vil tilfalde regionerne – og hermed Region Syddanmark – der får til opgave at konkretisere og implementere en lang række af de anbefalinger, der er beskrevet i Sundhedsstyrelsens faglige oplæg og i de politiske udmøntningsaftaler. Det lægges til

grund, at disse målsætninger også er styrende for regionens psykiatriplan, og at de initiativer, der gennemføres qua psykiatriplanen, medvirker til at opfylde målene.

En tredje præmis for Psykiatriplan 2026-2032 er sundhedsstrukturen. Reformen ligestiller og integrerer psykiatri og somatik, og alle regioner skal senest fra 1. januar 2027 etablere sundhedsråd, der skal varetage den umiddelbare politiske forvaltning af regionernes sundhedsopgaver inden for et afgrænset geografisk område på regionsrådets vegne.

De psykiatriske afdelinger vil i konsekvens heraf være en del af de fire akutsygehuse i Region Syddanmark. Det betyder, at der i implementeringen af psykiatriplanen skal være et særskilt fokus på koordination og samspil på tværs.

Den nationale 10-årsplan har både fokus på at forbedre forløbene for patienter med psykisk sygdom og på at forbedre den mentale sundhed. Målene går på tværs af sociale indsatser, det primære sundhedsvæsen og den regionale psykiatri. Det er en forudsætning for at indfri målene, at alle arbejder sammen på tværs af sektorer – civilsamfund, kommuner, regioner, almen praksis og nationalt niveau – og at alle arbejder i samme retning. Her får de nye sundhedsråd en væsentlig opgave/rolle i lyset af deres brede fokus på regionale og kommunale indsatser og praksisområdet.

Lidt om tilblivelsen af forslag til Psykiatriplan 2026-2032

Forud for nærværende forslag til Psykiatriplan 2026-2032 har regionen forestået en omfattende politisk dialogrunde. Patienter og pårørende, kommuner, praksisområdet, personalet i psykiatrien og øvrige interessenter inden for området psykiatri og mental sundhed har været inviteret til at drøfte, hvordan vi implementerer indsatserne i 10-årsplanen bedst muligt i Region Syddanmark på tværs af sektorerne. Formålet har været at få gode input og samtidigt sikre det bedste mulige grundlag for psykiatriplanen og det størst mulige ejerskab til planen blandt regionens samarbejdspartnere. Som afslutning på dialogrunden afholdt regionen den 13. januar 2025 en psykiatrikonference, hvor mere end 200 interessenter fra alle sektorer var samlet for at drøfte opgaven med at skabe bedre psykiatri og mental sundhed i Region Syddanmark.

Konferencen og dialogrunden generelt har vist et stort engagement hos alle parter, en fælles erkendelse af, at vi står over for en kolossal opgave, der kræver omfattende tværgående samarbejde, og en stærk fælles energi til at gå konstruktivt ind i det arbejde, for at løse de mange opgaver. Som det blev sagt på konferencen: ”Vi lykkes sammen, ellers lykkes vi ikke med at løse udfordringerne på psykiatriområdet.” Input fra dialogrunden og konferencen er integreret på forskellig vis i det vedlagte høringsudkast til plan.

Psykiatriplan 2026-2032

Med forslag til Psykiatriplan 2026-2032 anbefaler Region Syddanmark 39 indsatser, som skal sikre en bedre psykiatri og mental sundhed i Syddanmark. De anbefalede indsatser skal sikre, at regionen når målene og de aftalte elementer i 10-årsplanen og samtidig gør det på en måde, der adresserer de særlige forhold og udfordringer i Region Syddanmark.

De indsatser, regionen anbefaler skal således ses som en konkretisering – lokal tilpasning – af de nationale indsatser.

Her følger de 39 anbefalede indsatser grupperet under seks temaer i overskriftsform:

Patienter og pårørende

Anbefalede indsatser målrettet patienter

- Styrket oplysnings- og afstigmatiseringsindsats
- Partnerskaber med større civilsamfundsorganisationer.

Anbefalede indsatser målrettet pårørende

- Korpsset af pårørende-peers udvides i voksenpsykiatrien
- Uddannelsesstilbud for forældre til børn og unge med psykiatriske lidelser
- Udvikling af værktøjet ”Fælles beslutningstagning” til inddragelse af pårørende
- Udvikling af familiens digitale værktøjskasse.

Lighed i sundhed

- Den nationale plan for selvmordsforebyggelse implementeres
- Sundhedsrådene udbreder forebyggende tilbud ift. kendte risikofaktorer for somatisk sygdom
- Evaluere almen medicinere i voksenpsykiatrien og somatisk stuegang på psykiatrisk afdeling.

Sammenhæng og forebyggelse

- Understøtte kommunernes lettilgængelige tilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel
- Med inspiration fra Region Nordjylland vurderes muligheder for etablering af ”Familiens team”
- Understøtte kommunernes udbygning af ordningen for Individuelt Planlagt Støtte (IPS)
- Udbygning af regionalt tilbud til mennesker med psykiske lidelser og misbrug, fase 1, 2 og 3 (Dobbeltdiagnosetilbud)
- Analyse af botilbudskonceptet og APU-ordningen (Akut Psykiatrisk Udrykningstjeneste) med henblik på integration af indsatserne
- Koncept for 96-timers behandlingsansvar for patienter i psykiatrien, der får kommunal hjælp
- ”Kom godt hjem” koncept for udgående og subakutte indsatser fra psykiatrien
- Løbende dialog med almen praksis om de behov almen praksis har i forhold til psykiatrien.

Kapacitet og organisering

- Tilpasse optageområder til sundhedsrådenes geografi og udnytte kapaciteten på tværs
- Plan for organisering gerontopsykiatrien – tilpasse gerontopsykiatri sundhedsrådenes geografi
- Analyse af oligofreniområdet med henblik på robustgørelse
- Udmøntning af 4-8 ydernumre i speciallægepraksis
- Afsøge muligheder for etablering af ”Psykologklinikker” i takt med ny lovgivning på området
- Etablere ADHD/autisme-klinikker i regionalt regi, der adresserer både børn, unge og voksne
- Permanentgørelse af mobil ernæringsenhed
- Implementering af nationale retningslinjer for kapacitetsopbygning på børne- og ungeområdet
- Implementere nationale retningslinjer for tryk opfølgning i børne- og ungdomspsykiatrien
- Udbygge den fysiske ambulatoriekapacitet på voksenområdet
- Implementering af national aftale om styrket akut psykiatrisk hjælp.

Bedre behandling – forskning kvalitet og udvikling

- Etablere et til to excellence centre for psykiatriske forskning - eller på tværs af somatik og psykiatri
- Psykiatrisk forskning udgør i 2032 3% af den økonomi, der er til psykiatriske afdelinger
- Fokus på forskning i ulighed og i udvikling af forskningsfelter på tværs af somatik og psykiatri
- Implementering af nationale forløbsbeskrivelser, herunder for psykose og autisme
- Styrkede evidensbaserede miljøer, herunder etablering af regionale kvalitetsgrupper
- Styrket digitalt behandlingstilbud - implementere digitale løsninger og styrke internetpsykiatri
- Implementere indsatser i partnerskabsaftalen om forebyggelse og nedbringelse af tvang.

Den gode arbejdsplads – tilknytning, tiltrækning og kompetenceudvikling

- Afprøve ansættelse af sikkerhedsassistenter i psykiatrien
- Udnyttelse af lovbestemte muligheder for sikkerhed, herunder brug af scannere
- Implementering af lægestrategi
- Kompetenceudvikle ledere og medarbejdere.

Alle indsatserne er motiveret i psykiatriplanen. Til hvert tema er knyttet indikatorer, regionen skal anvende til at følge virkningerne af indsatserne, så målene indfris. Indikatorerne er angivet i 10-årsplanen. Det er derfor forventningen, at regionen skal monitorere netop disse indikatorer, når Sundhedsstyrelsens følger op på 10-årsplanen.

Den videre proces

Udkast til Psykiatriplan 2026-2032 er i høring frem til 24. juni 2025.

Når høringsperioden er afsluttet, vil administrationen bearbejde de indkomne høringssvar og fremlægge et justeret udkast til psykiatriplan.

Det vil være muligt for alle interesserede at komme med bemærkninger til høringssudkastet. På mødet drøfter brugerrepræsentanterne i Udsatterådet, hvorvidt man vil afgive et fælles høringssvar.

Den endelige udgave af Psykiatriplan 2026-2032 forventes forelagt til politisk behandling i september 2025.

Afdelingschef, Torben Kyed Larsen, deltager under punktet.

Indstilling

Det indstilles:

At Udsatterådet drøfter forslag til Psykiatriplan 2026-2032.

Beslutning i Udsatterådet den 20-06-2025

Udsatterådet drøftede Psykiatriplanens indhold og ønsker at afgive høringssvar inden fristen den 24. juni 2025.

Bilag

Høringsbrev Psykiatriplan 2026-2032

Psykiatriplan 2026-2032 Opslag Høring ren

Oplæg om Psykiatriplan 2026-2032

Fraværende Annette Blynel, F, Sabrina Bech Bartholin, O, Malina Juhoklee Kejlow Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation), Simon Sharif Chowdhury, A, Mette Bossen Linnet, V, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær)

Punkt 3: Mødekalender 2025

Resumé

Mødekalender for resten af året forelægges til orientering.

Sagsfremstilling

Udsatterådet har tidligere godkendt følgende mødedatoer for 2025:

- Fredag den 19. september 2025, kl. 12.00-14.00 (Regionshuset, Vejle)
- Fredag den 12. december 2025, kl. 12.00-14.00 (Regionshuset, Vejle)

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 20-06-2025

Drøftet.

Fraværende Annette Blynel, F, Sabrina Bech Bartholin, O, Malina Juhoklee Kejlow Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation), Simon Sharif Chowdhury, A, Mette Bossen Linnet, V, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær)

Punkt 4: Eventuelt

Beslutning i Udsatterådet den 20-06-2025

Drøftet.

Orientering om Center for Pårørendeinddragelses konference ”Børn som pårørende” den 9. oktober 2025. Link til konferencen: <https://regionsyddanmark.dk/center-for-paaroerendeinddragelse/til-fagpersoner/konference-born-som-parorende>

Fraværende Annette Blynel, F, Sabrina Bech Bartholin, O, Malina Juhoklee Kejlou Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation), Simon Sharif Chowdhury, A, Mette Bossen Linnet, V, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær)

Punkt 5: Byvandring med Gadens Stemmer

25/107

Resumé

Gadens Stemmer faciliterer en guidet byvandring i Odense, hvor der fortælles om livet som hjemløs.

Sagsfremstilling

Udsatterådet har på mødet den 15. marts 2024 anmodet om at komme på en guidet byvandring med Gadens Stemmer i Odense.

En byvandring med Gadens Stemmer er 90 minutters dokumentar ude på gaden. Guiden fortæller med udgangspunkt i egen livshistorie med for eksempel stofbrug, hjemløshed og anbringelser om livets og byens bagside, op- og nedture og vendepunkter og det bedre sted guiden står i dag.

Det vil være Kim, der er guide for byvandringen. Kims byvandring starter ved det gamle kontanthjælpskontor i Nørregade, 5000 Odense.

”Hej, jeg hedder Kim. Jeg kom til Odense i 80’erne, da jeg skulle afsone i Søbysøgård, da jeg var ung. Jeg har siden jeg var lille haft vold tæt på, da min stedfar slog mig dagligt. Jeg har derfor ikke kendt til andet og min karriere med stoffer og småkriminalitet startede på Vesterbro i København. Jeg fortæller mest om livet som stofmisbruger og dealer i Odense, om miljøet i varmestuerne, og hvor man har taget stoffer rundt omkring i byen. Min tur kommer omkring Fisketorvet, Eventyrhaven og Munkemose.

Hvorfor fortæller jeg min historie?

Jeg ønsker ikke, at folk skal ende som mig. Der er for mange, der dør i misbrugsmiljøet. Det familieliv jeg er vokset op med har jeg vendt, så der i dag er kommet noget godt ud af mit liv med min egen familie. Jeg har været heldig, men hvis jeg kunne afskrække andre fra at tage samme tur, så havde det været det hele værd.”

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 20-06-2025

Drøftet.

Fraværende

Annette Blynel, F, Sabrina Bech Bartholin, O, Malina Juhoklee Kejlow Nielsen (SAND - De hjemløses landsorganisation), Simon Sharif Chowdhury, A, Mette Bossen Linnet, V, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær)